

Virtuaalinen kumppanuuspöytä

Järjestöystävällinen kunta
17.2.2021 klo 17-19

#muavarten

KuusSoTe Sote-uudistus

Kylille

Ennakolta ilmoittautuneita tilaisuuteen oli yhteensä 36 henkilöä. Ilmoittautuneista edusti paikallisjärjestöjä 20 henkilöä, laajemmalla alueella toimivaa järjestöä 8 henkilöä ja kunnan/kuntayhtymän edustajia 8 henkilöä. Paikalla oli parhaimmillaan 35 henkilöä. Tilaisuus oli kaikille avoin ja markkinointia tehtiin monikanavaisesti eri tahojen kautta.

Kuusiokuntien alueella tämä oli tässä laajuudessaan ensimmäinen kumppanuuspöytä ja toteutettiin virtuaalisesti vallitsevien kokoontumisrajoitusten vuoksi.

Puhetta johti Tarja Tenkula Rakennemuutoshankkeesta. Järjestelyistä ja kumppanuuspöytien suunnittelusta vastasivat yhdessä Rakennemuutoshanke, Järjestöt mukana muutoksessa -hanke sekä eteläpohjalaiset Leader ryhmät, joista tässä tilaisuudessa Leader Kuudesta. Alavuden tilaisuuden suunnittelussa ja toteutuksessa mukana myös Alavuden kaupungilta hyte-yhdyshenkilö Terttu Liesmäki ja järjestöyhdyshenkilö Anu Katajamäki.

KUMPPANUUSPÖYDÄN PELISÄÄNNÖT

- Koollekutsuja kunta tai kuntayhtymä. Tarvittaessa asiantuntijoita pöydän teemojen mukaan.
- Mahdollisuus: konkreettisia toimenpiteitä esim. asukastilaisuuksia, uusia toimintatapoja/-malleja, tapahtumia/tempauksia ja esityksiä tai aloitteita toimivaltaisille tahoille.
- Kunta voi käyttää asioiden valmisteluvaiheen informaatio ja keskustelutilaisuuksina.
- Poliittisesti sitoutumaton, ei itsenäistä päätösvaltaa. Järjestöyhdyshenkilö vastaa kumppanuuspöydässä käsiteltyjen asioiden viemisestä päätösvaltaiselle taholle.
- Tiedotus: avoin kutsu kunnan ja järjestäjien nettisivuilla ja somessa, kohdennetut kutsut Leaderit ja Järjestöta
- Kokouksia pidetään tarpeen mukaan, vähintään kerran vuodessa.
- Muistio lähetetään osallistujille ja julkaistaan kunnan nettisivuilla.

KUMPPANUUSPÖYTÄ – OSALLISUUDEN MAHDOLLISTAJA

- Yhteiskunnan eri sektoreilla toimivien toimijoiden **yhteisen ideoinnin ja suunnittelun alusta**
- Avoimeen keskusteluun ja pöydässä olevien toimijoiden äänen tasavertaisuuteen perustuva **asioiden valmistelun työkalu** parempien päätösten tekemiseksi
- Kanava, jossa asukkaiden sekä muiden toimijoiden **kokemuksen ja äänen avulla voidaan tunnistaa ja etsiä ratkaisuja** tiettyyn toimintaympäristöön vaikuttaviin ilmiöihin ja haasteisiin

Kaupunginjohtaja Liisa Heinämäki

Alavus on asukkaitaan varten ja järjestöillä on merkittävä rooli kaupungille ja kaupunkilaisille. Harrastukset ovat Alavudella iso osaa toiminnasta, kuten liikunta, kädentaito ja muut harrastukset, eivätkä ne olisi mahdollisia ilman toimivia järjestöjä. Olosuhteiden kehittämässä, sosiaalisissa tilaisuuksissa, asiantuntijuudessa, sekä kaupunkilaisten mahdollisuuksista vaikuttaa, on järjestöillä myös tärkeä rooli.

Perinteisesti järjestöt ovat täydentäneet hyvin paljon yhteiskunnallisia tehtäviä ja mahdollistavat myös sujuvaa vuoropuhelua kaupungin ja asukkaiden välillä. Tällaisena kokoontumisrajoitusten aikana kaipaavat juuri luontevia kaupunkilaisten tapaamisia ja vuoropuhelua. Kaupungeissa tarvitaan niitä liimatekijöitä, jotka sitovat kaupunkilaiset omaan kotipaikkaan ja juuri järjestöihin kuulumisen voi erittäin merkittävällä tavalla luoda kotiseutu- ja kotonaolotunteen.

Kuntayhtymän johtaja Juha Tiainen

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen rooli on yhä suurempi ihmisten hyvinvoinnin turvaamisessa ja järjestöjen toiminta on useimmiten sellaista, jota julkinen sektori ei pysty tarjoamaan. Kuntayhtymä hoitaa viranomaistehtäviä ja Kuusiolinna Terveys on laaja palveluntuottaja tällä alueella ja palveluntuottajan kautta tehdään moninaista yhteistyötä järjestöjen kanssa.

Yhteistyön muoto riippuu paljon järjestön omasta toiminnasta ja myöskin maantieteellisestä sijainnista. Asiakkaita ohjataan erilaisten järjestöjen toiminnan piiriin sairauden/oireiden perusteella lääketieteellisen hoidon lisäksi, sekä saamaan kokemusasiantuntijustietoa tai vertaistukea. Asiakkaita ohjataan järjestöjen leireille, asiantuntija-avun piiriin tai niitä voidaan

ostaakin asiakkaalle järjestön kautta. Tällä alueella on lukuisia järjestöjä, joiden kanssa tehdään yhteistyötä. Järjestöjen toimintamuotoja on paljon erilaisia.

Huolehditaan, että järjestöt ovat mukana alueellisessa hyvinvointityössä ja hyvinvointiohjelman tekemisessä sekä kartoitetaan hyvinvointia ja terveyttä edistävät järjestöt ja niiden toiminta. Vahvistetaan maakunnassa toimivien sote -järjestöjen verkostoja. Tehdään maakunnallinen järjestöstrategia yhdessä järjestöjen kanssa.

1. Miten kunta mahdollistaa asukkaiden aktiivisen osallistumisen?

- Maakunnalliset yhdistykset jäävät helposti pois yhteistyöstä paikallisella tasolla, eikä luontaista keskusteluyhteyttä ole.
- Vapepa (Vapaaehtoinen pelastuspalvelu) tuottaa tukipalveluita yhteistyössä viranomaisten kanssa ja tämä järjestöjen mekanismi on käytettävissä myös kuntapuolelle. Keskustelua voisi käydä enemmän järjestöjen roolista varautumisen ja valmiuden osalta. Vapepa tekee yhteistyösopimuksia kuntien kanssa. Tällä alueella toimii Vapepan Suomenselän paikallistoimikunta, jonka alueella toimii lukuisia hälytysryhmiä, joissa tällä hetkellä yli 300 jäsentä. Niin kuntayhtymän johtaja, kuin kaupunginjohtajakin pitivät hyvänä ja tärkeänä asiana yhteistyön lisäämistä Vapepan kanssa turvallisuus- ja varautumisasioiden lisäämisessä kaupungin alueella.

2. Järjestöystävällinen kunta tunnistaa ja tunnustaa järjestöt tasavertaisena kumppanina

- Alavuden urheilijat ovat saaneet luotua hyvät ja toimivat suhteen kaupungin kanssa ja vuoropuhelu on molemmin puolin hyvää ja antoisaa.

3. Järjestöystävällinen kunta nimeää järjestöyhdys henkilön ja kutsuu järjestöt säännöllisesti koolle

Alavuden kaupungilla vapaa-aikasihteerinä toimiva Anu Katajamäki on nimetty järjestöyhdys henkilöksi. Anun toimenkuvaan kuuluu myös toimiminen erilaisissa asioissa järjestöjen kanssa, joita Alavudella on tällä hetkellä 259 kpl. Anu kertoi kaupungin verkkosivuilla olevasta järjestökaleriasta, josta löytyy yhdistysten yhteystietoja (julkaisuluvat kysytyt). Anu myös muistutti, että kaupunki tarjoaa järjestöille kotiseutuarkiston palvelut. Eli Kulttuurikeskuksessa on kotiseutuarkisto ja kaupungin verkkosivujen kohdasta vapaa-aika, löytyy kotiseutuarkistosta lisätietoja. Kotiseutuarkistoon voivat järjestöt tuoda arkistoitavaa materiaalia.

- Isommat yhdistykset, jotka saavat STEAn avustuksia, eivät yleensä hae kunnilta järjestöavustuksia.
- Ensi- ja turvakotiyhdistys toimii koko Etelä-Pohjanmaan alueella ja se tekee kriisiauttamista. Valtion rahoittama Turvakoti toimii Seinäjoella ja sen käyttö on maksutonta. Turvakodissa on seitsemän perhepaikkaa. Yhdistys tekee mielellään järjestöyhteistyötä.
- Kaupungin näkökulmasta on tärkeää, että alueella toimii niin paikallisia yhdistyksiä, kuin myös maakunnallisesti ja valtakunnallisesti toimivia yhdistyksiä, jotka rakentavat osaltaan verkostoa ja tuovat erilaista tietoa. Alueella on myös paljon vapaaehtoistoimintaa, joka ei ole ns. järjestäytynyttä eli organisaation kautta

tapahtuvaa toimintaa, kuten esimerkiksi Vaatepankki. Jokainen toimintamuoto on kaupungille tärkeä ja arvostettava.

4 ja 5. Keskusteluryhmissä keskusteltiin kuntien tarjoamista tiloista ja muusta tuesta

Ryhmä 1

- Töysän alueella on maksuttomia kokoontumistiloja järjestöjen käyttöön Töysätalolla sekä Iki Trimmissä. Isompien tilojen tarvitsijat käyttävät esim. Nuorisoseurantaloa omalla kustannuksellaan. Alavudella maksutta järjestöjen käytössä on Kulttuurikeskuksen tiloja sekä Elinkeinotalolla olevia tiloja. Monille yhdistyksille, jotka omistavat kokoontumistiloja, ovat tilojen vuokraamisesta saatavat tulot tärkeitä toiminnan pyörittämiseksi.
- Kaupunki myöntää erilaisia avustuksia, joiden myöntämisperusteiden suunnittelussa järjestöt eivät ole mukana. Maaliskuu on kaikille kaupungin avustuksille hakukuukausi. Kohdeavustuksien haku tapahtuu loppuvuonna. Lautakunta on päättänyt avustussäännöt ja avustuksien myöntämiseen vaikuttaa moni asia. Hakemukset ja hakijoiden tilanne tutkitaan tarkkaan ennen myöntöpäätöksiä. Pelisääntöjä tukien myöntämiseen toivottiin selkeämmin esille. Useat järjestöt ovat tyytyväisiä saamiinsa avustuksiin.

Ryhmä 2

- Järjestöillä on hyvin erilaisia tilatarpeita. Toiset tarvitsevat säännölliseen toimintaan tiloja, toiset kokoustiloja, toiset liikuntaharrastuksiin tiloja, yms. Tiloja on löydetty ja saatu. Tiloja saa käyttää, vaikka ei olisikaan rekisteröitynyt yhdistys. Uuden rakennettavan kaupungintalon kokoustilat olisi hyvä saada yhdistysten käyttöön, silloin kun kaupunki ei itse niitä tarvitse, pohti kaupunginjohtaja. Kaupunginjohtaja pelkäsi erilaisten kaupungin myöntämien avustusten kirjon näyttäytyvän hieman sekavana ja piti hyvänä pelisääntöjen kirkastamista yhdessä.
- Alavudella toimii noin 15 kyläyhdistystä ja niiden toiminta on vaihtelevaa. On aika pitkälti itsestä kiinni, miten asioita hoidetaan. Kun asutaan taajama-alueen ulkopuolella, ei odotetakaan, että joku muu hoitaisi asioita, vaan kaikki järjestetään yleensä itse. Ehdotettiin, että kaupungilla olisi kyläraha, joka olisi kylien haettavissa erilaisiin tapahtumiin.

Ryhmä 3

- Kokemusasiantuntija Sini Kirvesmäki kertoi juuri saadusta STM:n rahoituksesta, jolla juurrutetaan kokemusasiantuntijatoiminta kuntien peruspalveluihin ja kouluyhteistyöhön. Yksi ajatus on, että perustetaan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja kuntiin. Ilo kuulla, että tilojakin on käytössä Alavudella tähän toimintaan.
- Seurakunnillakin on tiloja tarjota käyttöön ja Seurakunta toimii monella muotoa eri tahojen kanssa yhteistyössä.

6. ja 7. Kerääkö kunta kokemuksia ja viestiä asukkailleen

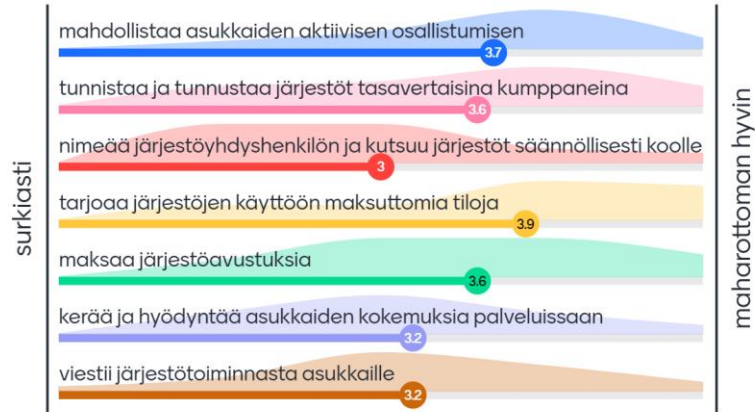
- Kuntayhtymän suunnasta odotetaan miten järjestöt näkevät kehityssuunnan.
- EP:n Ensi- ja turvakotiyhdistys pystyy tarjoamaan eroperheille suunnattuja matalan kynnyksen iltoja, joissa tuetaan heitä ja kerrotaan heille suunnatuista palveluista.
- Kaupungin suunnasta on kerätty asukkailta toiveita sekä teetetty taloustutkimuksella haastattelukysely, jossa oli mahdollista vastata valmiisiin kysymyksiin, mutta myös vapaasti kertoa ajatuksiaan ja toiveitaan. Tuloksia on hyödynnetty myös hyvinvointikertomuksessa. Nyt on valmisteilla robottipuheluhanke, jolla päästään pienelläkin aikajaksolla soittamaan mahdollisimman laajalle joukolle ja tekemään kartoitettavaa työtä yhdessä KuusSoTen kanssa.
- Kaupunginjohtaja kertoi, että tänä vuonna on budjetissa osallistavan budjetoinnin määräraha, mutta vielä ei ole tehty päätöstä kuinka se asetetaan käyttöön. Alustavaa keskustelua on käyty, ettei se tulisi olemaan sellainen raha, joka jaettaisiin tasan kylien kesken, vaan avoimia ehdotuksia kohdennuksesta.
- Kaupunginjohtaja oli huolissaan, ettei tällaisena vaikeana aikana mikään ryhmä jäisi huomaamatta avun tarpeen kanssa ja piti hyvänä erilaisia matalan kynnyksen ryhmiä.
- Parhailaan on menossa esim. muistiperheiden palvelun polun päivitystyö sairaanhoitopiirihoitoisesti. Kaikille avoin kysely on auki.
- Keskusteltiin keväisestä ikäihmisille suunnatuista soittokierroksesta, joka tapahtui terveyskuntayhtymän kautta viime keväänä. Kuntayhtymän johtaja totesi, ettei näistä kyselyistä tehty koostetta, vaan kartoitettiin lähinnä sen hetkistä tilannetta ja avuntarvetta esim. kauppapalveluiden tarpeeseen.
- Eläkeliitosta todettiin, että kaikki ikäihmiset eivät ole selvillä pandemian aiheuttamista rajoituksista ja viestintää tulisi miettiä tältä osin. Kaikki eivät käytä internettiä ja eivät sitten ole ajan tasalla vallitsevista ohjeistuksista.
- Järjestöt toivovat lisää viestintää käytössä olevista kokoontumistiloista sekä avustuksen hakuajankohdista ja ehdoista.
- Lasten ja nuorten liikuttamisessa tarvitaan yhteistyötä eri tahojen kanssa, jotta mahdollisimman moni saataisiin liikkumaan ja harrastamaan. Vaihtoehtoja alueella on erilaiseen harrastustoimintaan.
- Töysän alueella ilmestyy Töysätiedote, jota kautta saadaan joka kotiin tietoa. Lisäksi kaupungin verkkosivuilla on tapahtumakalenteri, jota kautta erilaisesta toiminnasta voi ilmoittaa.
- Yleinen huoli on yhdistyksessä toimivista vapaaehtoisista, että heitä olisi jatkossakin. Niin johtokuntiin, kuin erilaisten kerhojen ja piirien vetäjiksikin tarvitaan uusia toimijoita.
- Toivottiin yhteistä julkaisua kaikista tapahtumista, jotta päällekkäisyydet voitaisiin välttää. Esimerkiksi Töysätiedotteen levittämistä myös Alavudelle.

Lopuksi jokainen osallistui Mentin kautta kyselyyn, jossa oli seitsemän eri kysymystä liittyen tämän illan keskustelun aiheisiin. Kyselyn tulokset alla.

Go to www.menti.com and use the code 51 19 99 6

Mentimeter

Miten järjestöystävällinen on sinun kuntasi?

21

Illan aikana esiin nousseet konkreettiset esitykset/toiveet vielä listattuna;

- Tiedotusta järjestöille maksutta käytössä olevista tiloista.
- Tiedotusta kaupungin eri avustusten kriteereistä ja ajankohdista järjestöille.
- Töysätiedotteen levittäminen koko kaupungin alueelle. Tiedotusta lisää yleisesti.
- Kyläraha -tyyppinen tuki, joka olisi kylien haettavissa erilaisiin tapahtumiin.

Illan puheenjohtaja Tarja Tenkula kiitti kaikkia aktiivisesta osallistumisesta tähän virtuaalisesti toteutettuun tilaisuuteen. Muistio lähetetään kaikille osallistujille sähköpostilla.

Muistion kirjoitti Jaana Sippola, Leader Kuudesta

